

แนวทางการส่งเสริมธุรกิจเพื่อสังคมสู่การแบ่งปัน
ตามหลักพุทธธรรม ของร้านของร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์
Social Enterprise Enhancing Guideline to Share According to
Buddhist Principles of Pankan Shop Yuvabadhana Foundation

สิริรักษ์ เพชรรัตน์กุลธนา

พระครูประวิตรวราณยุต

Sirilux Petcharatkunthana

Phrakhrupavitvaranuyut

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Chiangmai Campus

Corresponding Author, Email: Thinikran@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดธุรกิจเพื่อสังคมตามหลักพุทธธรรม 2) เพื่อศึกษาแนวคิดและการบริหารจัดการธุรกิจเพื่อสังคมสู่การแบ่งปันของร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ 3) เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมการทำธุรกิจเพื่อสังคมสู่การแบ่งปันของร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ ตามหลักพุทธธรรม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เริ่มด้วยการวิจัยเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิจัยพบว่า

1) แนวคิดธุรกิจเพื่อสังคมตามหลักพุทธธรรมนั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ไขปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยใช้การจัดการของภาคธุรกิจและนวัตกรรมสังคมมีความยั่งยืนทางการเงินโดยไม่ต้องพึ่งพาเงินบริจาคเพียงอย่างเดียว มีหลักพุทธธรรมที่เป็นฐาน เช่น ปาปนิกรธรรม 3 สังคหวัตถุ 4 มัจฉาณิชา 5 เป็นต้น

2) แนวคิดการบริหารจัดการธุรกิจของร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ เกิดขึ้นตามแนวคิดธุรกิจเพื่อสังคม เพื่อแก้ปัญหาของเยาวชนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา ให้ได้มีความรู้ สร้างจิตสำนึกที่ดี สนับสนุนภาคีเครือข่ายเพื่อสังคม สร้างพลังแห่งการเปลี่ยนแปลง ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดทำงานด้วยความมุ่งมั่นตามหลักพุทธธรรมคือ มีอิทธิบาท 4 เป็นตัวขับเคลื่อนงานจนสำเร็จ

3) แนวทางในการส่งเสริมการทำธุรกิจเพื่อสังคมสู่การแบ่งปันของร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ ตามหลักพุทธธรรม ได้แก่การส่งเสริมผ่านหลัก M 5 คือ Man, Money, Material, Management และ Morality ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นแก่สังคมในด้านต่างๆ เกิดความศรัทธาแก่องค์กรภาคีเครือข่ายต่างๆ ที่ช่วยระดมทุน “ส่งน้องเรียน สร้างเด็กดี” ร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ เป็นต้นแบบ ธุรกิจเพื่อสังคม สู่การแบ่งปันตามหลักพุทธธรรม อย่างแท้จริง

คำสำคัญ : แนวทางการส่งเสริม, ธุรกิจเพื่อสังคม, หลักพุทธธรรม, ร้านปันกัน, มูลนิธิยุวพัฒน์

Abstract

This research article contains of 3 objectives: 1) to study the concept and business for society according to Buddhist Principles; 2) to study the concept and management of Social Business for sharing of the Ran Pankan Yuvapadhana Foundation; 3) to propose a guideline enhancing social business to share by Pankan Shop Yuvabadhana Foundation according to Buddhist Principles. Start by researching the document. and in-depth interviews The results showed that.

1) On the concept of Social Enterprise according to Buddhist Principles, Aims to solve social and environmental problems. by using business management and social innovation, Be financially sustainable without relying solely on donations. the Buddhist principles namely the 3 Pāpanika Dhamma (qualities of a successful shopkeeper), the 4Sangahavatthu (principles of service), the 5 Micchāvanijjhā (trades which should not be plied by a lay disciple), etc., have to be placed as its bases.

2) On the concept business management of Pankan shop Yuvabadhana Foundation, Happened according to the concept of social business. to solve the problems of youth who are disadvantaged in education to have knowledge create a good conscience Supporting social networks

create the power of change All involved people work with determination according to the Buddhist principles, i.e., the 4 basis for success, which push the work successively.

3)The guideline enhancing social business to share by Pankan Shop Yuvabadhana Foundation according to Buddhist Principles is to promote through the 5Ms : Man, Money, Material, Management and Morality. cause a change for the better in society in various fields Creates faith in various networking organizations that help raise funds. “Suport students and Create the good children”. Pankan Shop Yuvabadhana Foundation has served as a role model for Social Enterprise to share truly according to the Buddhist Principles.

Keywords : Enhancing Guideline, Social Enterprise, Buddhist Principles, Pankan Shop, Yuvabadhana Foundation

บทนำ

ความเลื่อมล้ำทางสังคมที่เป็นปัญหามาแสนนาน สภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา แต่สิ่งที่ไม่เคยเปลี่ยนและยังคงอยู่คือความยากจน ทำให้โอกาสในการศึกษาของเด็กที่ต้องการเรียนแต่ขาดทุนทรัพย์ในการศึกษาต้องหยุดชะงักไปด้วย อนาคตของเยาวชนคืออนาคตของชาติ วันนี้หากเราสร้างเยาวชนที่มีความรู้ ความสามารถพร้อมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม อนาคตที่ดีของประเทศไทยคงไม่ใช่เรื่องไกลเกินหวัง และ หากอาศัยเพียงภาครัฐเพียงอย่างเดียว ปัญหานี้ก็ไม่สามารถแก้ไขได้ทัน คำถามก็คือแล้วใครละจะใจบุญเข้ามาช่วยเหลือสังคมอย่างจริงจังและตรงไปตรงมา โดยไม่ได้หวังผลประโยชน์ใดๆจากสิ่งที่ลงทุนไป กระแสและแนวความคิดการดำเนินการบริหารธุรกิจ มีหลากหลายประเภท ธุรกิจเพื่อสังคมตามก็เป็นอีกรูปแบบหนึ่ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจ จึงขอนำเสนอข้อมูลและความแตกต่างของการบริหารจัดการธุรกิจ โดยจำแนกตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ดังนี้

1) **ธุรกิจกระแสหลัก** โดยธรรมชาติของมนุษย์ผู้ประกอบการธุรกิจ พบว่า ธุรกิจแทบทุกประเภท มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ ต้องการให้ได้กำไรมากที่สุด ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจทั้งหลายบรรดามี สามารถจำแนกวัตถุประสงค์ที่สำคัญได้ 2 ประการ คือ

1) การประกอบธุรกิจเพื่อมุ่งหวังกำไร 2) การประกอบธุรกิจโดยไม่ได้มุ่งหวังกำไร อาทิ เช่น กิจการประเภทสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ มีกิจการไฟฟ้าการประปา การเดินรถประจำทาง โรงพยาบาล สถาบันการศึกษา หรือธุรกิจอื่นที่ได้รับสิทธิพิเศษจากรัฐ และมีสิทธิดำเนินงานผูกขาด เพื่อให้บริการสนองความต้องการของประชาชน ในขณะที่ผู้ผลิตที่ดำเนินธุรกิจเริ่มมีแนวคิดโดยการแลกเปลี่ยนเชิงพาณิชย์และกลไกตลาด ทำให้เงินเข้ามาแทนที่ระบบความสัมพันธ์ประเภทอื่นอย่างรวดเร็ว การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในสังคมเริ่มสูญหายไป มนุษย์ในยุคนี้ถูกยั่วยุให้เกิดการบริโภคอย่างไร้ข้อจำกัด การบริโภคได้กลายเป็นดัชนีชี้วัดคุณภาพของชีวิต และมาตรฐานบ่งบอกความเจริญ ความดี เกียรติภูมิ และความสำเร็จของปัจเจกบุคคลในสังคม การบริโภคนิยมได้เข้ามาครอบงำความหมายของชีวิต และแทนที่ความสัมพันธ์ทางสังคมรูปแบบต่าง ๆ จากผู้ผลิตที่ขาดศีลธรรมและจรรยาบรรณ ที่จะรับผิดชอบต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย สังคม และสิ่งแวดล้อม

2) ธุรกิจเพื่อสังคม ธุรกิจเพื่อสังคม หรือ Social Enterprise (SE) คือ กิจการที่มีจุดมุ่งหมายหลักในการแก้ไขปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยใช้กลไกการบริหารจัดการที่ดีของภาคธุรกิจมาบวกกับความรู้และนวัตกรรมสังคม มีความยั่งยืนทางการเงินจากรายได้หลักที่มาจากสินค้าหรือบริการโดยไม่ต้องพึ่งพาเงินบริจาค และมีการนำผลกำไรที่เกิดขึ้นไปลงทุนซ้ำเพื่อขยายผลกระทบทางสังคมที่เกิดขึ้น ริเริ่มโดยภาคประชาชนโดยใช้เงินทุนที่มีอยู่อย่างจำกัด บริหารงานแบบธุรกิจและมีการบริหารงานที่เป็นอิสระ โดยสามารถแบกรับความเสี่ยงทางการเงินจากการทำกิจกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้ ในขณะที่แนวคิดของธุรกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) ต้องการช่วยลดจำนวนคนยากจนให้เหลือน้อยที่สุด ช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับคน และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ธุรกิจเพื่อสังคมจึงเป็นการประสานความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจ ผลตอบแทนทางสังคมหรือสิ่งแวดล้อมและผลตอบแทนทางการเงิน ซึ่งธุรกิจเพื่อสังคมมีจุดเริ่มต้นมาจากทวีปยุโรปตั้งแต่ปี ค.ศ.1990 โดยระยะแรกมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาทางการเงินขององค์กรไม่แสวงหาผลกำไร ที่ประสบปัญหาทางการเงินจากเงินอุดหนุนของรัฐบาล และผู้บริจาคเงินเพื่อการกุศลลดลง ในการแสวงหารายได้เพื่อให้องค์กรอยู่รอดจึงเกิดการบริหารจัดการโดยใช้แนวคิดการดำเนินงานแบบธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง

จากปณิธานดังกล่าวจึงได้ตั้งชื่อมูลนิธิว่า “มูลนิธิยูวพัฒน์” ซึ่งมีความหมายตรงตัว คือ เป็นมูลนิธิที่มุ่งเน้นการพัฒนาเยาวชน สำหรับชื่อภาษาอังกฤษ “YuvabadhanaFoundation” ได้รับความกรุณาจากคุณหญิงศรีนาถสุริยะ*(ยศขณะนั้น)

ภารกิจหลัก “ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมผู้ด้อยโอกาสให้มีการศึกษาและมีอาชีพที่เหมาะสมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสังคมไทยโดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทน” ในขณะนั้นได้เริ่มโครงการหลักๆ ดังนี้

1) โครงการทุนการศึกษา ได้ดูแล “นักเรียนทุนฟรีเมียร์” จนจบการศึกษา และจัดตั้ง “นักเรียนทุนยุวพัฒน์” ปีละ 100 ทุน เป็นทุนการศึกษาต่อเนื่องระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 หรือ ปวช. 1 - ปวช.3 2) โครงการพัฒนาการศึกษา 3) โครงการส่งเสริมการศึกษา (วิเชียร พงศธร, 2563 : สัมภาษณ์)

ดังนั้นสร้างรากฐานสำคัญให้กับเด็กเหล่านี้ คงไม่มีอะไรดีไปกว่าการหยิบยื่นโอกาสให้เขาเหล่านั้นได้มีความรู้ โอกาสให้เขาได้ค้นพบศักยภาพของตัวเอง โอกาสที่จะได้รับการขัดเกลาด้านคุณธรรมจริยธรรม ให้เขาเหล่านั้นรู้จักคิด ยึดมั่นในคุณความดีและมีวินัยในการดำรงชีวิตที่ดีงาม เพราะสิ่งเหล่านี้คืออาวุธติดตัวอันสำคัญเพื่อเตรียมเขาเหล่านั้นให้เป็นผู้สร้างอนาคตที่ดีแก่ประเทศชาติของเราต่อไป 25 ปีที่ผ่านมา มูลนิธิยุวพัฒน์จึงได้ผลักดันให้เยาวชนเหล่านั้นได้รับโอกาสทางการศึกษา ควบคู่ไปกับการขัดเกลาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เราจึงแสวงหาความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรที่มีวิสัยทัศน์เช่นเดียวกับเรา เพื่อมาร่วมกันสร้างเด็กดีสู่สังคม เป็นต้นกำเนิดธุรกิจเพื่อสังคม “ร้านปันกัน” โดยมูลนิธิยุวพัฒน์ ที่เปรียบเสมือนสถานที่รวบนำใจของคนที่มีหัวใจในการแบ่งปันน้ำใจส่งต่อ บริจาค และแบ่งปันสิ่งของที่มีค่าเพื่อนำมาเป็นสินค้าในร้านปันกัน เพื่อเปลี่ยนรายได้ให้เป็นโอกาสในการช่วยคนที่ขาดแคลน ดังสโลแกนที่ว่า “ปันกันจตุรรมแหล่งน้ำใจ จตุรรมการแบ่งปันสิ่งของมีค่า จตุรรมเปลี่ยนน้ำใจให้กลายเป็นโอกาส และจตุรรมสร้างสังคมแห่งการแบ่งปัน” ร้านปันกัน โดย มูลนิธิยุวพัฒน์ เปิดบริการในปี 2543 ภายใต้การดำเนินงานของมูลนิธิยุวพัฒน์ ระดมทุนในรูปแบบของ ธุรกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) มีการบริหารงานครบวงจร อาทิ การบริหารจัดการหน้าร้าน (operation), คลังสินค้าแบ่งปัน (warehouse), ระบบการขนส่ง (logistic), การจัดกิจกรรมปันกัน (activity) และ การประชาสัมพันธ์ (communication) เพื่อสร้างมาตรฐานการทำงานที่มีคุณภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ “ร้านปันกัน” จึงนับได้ว่าเป็นต้นแบบของธุรกิจเพื่อสังคมเป็นกิจการเพื่อสังคม ดำเนินงานในรูปแบบร้านค้า รับแบ่งปันสิ่งของสภาพดีเพื่อนำมาเป็นสินค้าแบ่งปันภายในร้าน โดยเงินที่ได้จากการอุดหนุนสินค้าแบ่งปัน ระดมทุนเพื่อสาธารณประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน เงินจากการจำหน่ายสินค้าแบ่งปันทั้งหมดจะมอบเป็นทุนการศึกษาแก่เด็กๆ ที่ขาดโอกาส ใน มูลนิธิยุวพัฒน์ ขณะนี้เปิดดำเนินการทั้งหมด 14 สาขา ร้านปันกัน โดย มูลนิธิยุวพัฒน์ ตั้งอยู่เลขที่

7 ซอยอ่อนนุช 90 เขตประเวศแขวงประเวศ กรุงเทพมหานคร (ฐานิย์ สีนาดโยธารักษ์, 2563 : สัมภาษณ์)

ขึ้นชื่อว่า “การให้” มันเป็นเรื่องที่ได้อยู่แล้วในตัวเอง และเมื่อได้ให้อย่างถูกคน ถูกที่ ถูกเวลา มันจะเป็นการให้ที่สมบูรณ์แบบ เพราะไม่มีใครรู้ซึ่งถึงคุณค่าของ “โอกาส” มากไปกว่าคนที่ต้องการมันมากที่สุด (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2562 : ออนไลน์)

งานของ ร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ ไม่ใช่การสร้างนวัตกรรมพลิกโลก แต่เป็นการสร้างสิ่งที่ยิ่งใหญ่ให้กับชีวิตคนตัวเล็กๆ ที่ในอนาคตจะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนสังคม ในการแบ่งปันโอกาส จึงเป็นที่มาให้กับผู้ศึกษาวิจัยมีความต้องการที่อยากศึกษา แนวคิดธุรกิจเพื่อสังคมตามหลักพุทธธรรม อีกทั้งอยากศึกษาแนวคิดและการบริหารจัดการธุรกิจเพื่อสังคมสู่การแบ่งปันของร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ ว่ามีหลักคิด รูปแบบ และการจัดการอย่างไร และเพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมการทำธุรกิจเพื่อสังคมสู่การแบ่งปันของร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ ตามหลักพุทธธรรม ว่าใช้หลักธรรมใดบ้างในการขับเคลื่อนสังคม กระบวนการใดที่จะส่งเสริมธุรกิจเพื่อสังคม ให้เกิดความยั่งยืนและแข็งแกร่งยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาแนวคิดธุรกิจเพื่อสังคมตามหลักพุทธธรรม
- 2) เพื่อศึกษาแนวคิดและการบริหารจัดการธุรกิจเพื่อสังคมสู่การแบ่งปันของร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์
- 3) เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมการทำธุรกิจเพื่อสังคมสู่การแบ่งปันของร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ ตามหลักพุทธธรรม

ระเบียบวิธีวิจัย

บทความนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในการวิจัย ตามส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1) **ด้านข้อมูลจากเอกสาร** ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเอกสารเกี่ยวกับ แนวคิดการบริหารธุรกิจเพื่อสังคม สู่การแบ่งปัน ศึกษาแนวคิดรูปแบบการทำธุรกิจเพื่อสังคม SE (Social Enterprise) สู่การแบ่งปันตามหลักทางพุทธธรรมให้เกิดประโยชน์ ในองค์กรรวม สู่รูปแบบธุรกิจเพื่อสังคมที่ยั่งยืน

2) **ด้านข้อมูลจากภาคสนาม** ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview) โดยสร้างจากปัญหาและวัตถุประสงค์การวิจัย ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ

3) **การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม** ผู้วิจัยได้ลงมือ เก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สัมภาษณ์เกี่ยวกับการวิสัยทัศน์แนวคิดธุรกิจเพื่อสังคม การบริหารจัดการองค์กรสู่การทำธุรกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) ที่มั่นคงและยั่งยืนจากผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมถึงเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องของ ร้านปันกันมูลนิธิยุวพัฒน์ รวมถึงตัวอย่างผู้ที่ได้รับทุนช่วยเหลือจากมูลนิธิฯ

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลจากการรวบรวมเอกสารและจากการสัมภาษณ์ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เป็นหลัก ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาทั้งข้อมูลเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้จำแนกออกตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 แนวคิดธุรกิจเพื่อสังคมตามหลักพุทธธรรม

กระแสและแนวคิดการดำเนินการบริหารธุรกิจ มีหลากหลายประเภท เพื่อให้เกิดความเข้าใจ จึงขอนำเสนอข้อมูลและความแตกต่างของการบริหารจัดการธุรกิจ โดยจำแนกตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ดังนี้

1) **ธุรกิจกระแสหลัก (Traditional Enterprise)** โดยธรรมชาติของมนุษย์ผู้ประกอบการธุรกิจ พบว่า ธุรกิจแทบทุกประเภท มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ ต้องการให้ได้กำไรมากที่สุด ซึ่งผู้ประกอบการทั้งหลายบรรดามี สามารถจำแนกวัตถุประสงค์ที่สำคัญได้ 2 ประการ คือ 1) การประกอบธุรกิจเพื่อมุ่งหวังกำไร (Profit Earning) 2) การประกอบธุรกิจโดยไม่ได้มุ่งหวังกำไร (Social Prestige) อาทิเช่น กิจการประเภทสาธารณูปโภค (Public Utilities) และสาธารณูปการ (Public Services) มีกิจการไฟฟ้า การประปา การเดินรถประจำทาง โรงพยาบาล สถาบันการศึกษา หรือธุรกิจอื่นที่ได้รับสิทธิพิเศษจากรัฐและมีสิทธิดำเนินงานผูกขาด (Monopoly) เพื่อให้บริการสนองความต้องการของประชาชน

ในขณะที่ผู้ผลิตที่ดำเนินธุรกิจเริ่มมีแนวคิดโดยการแลกเปลี่ยนเชิงพาณิชย์และกลไกตลาด ทำให้เงินเข้ามาแทนที่ระบบความสัมพันธ์ประเภทอื่นอย่างรวดเร็ว การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในสังคมเริ่มสูญหายไป มนุษย์ในยุคนี้ถูกยั่วยุให้เกิดการบริโภคอย่างไร้ข้อจำกัด การบริโภคได้กลายเป็นดัชนีชี้วัดคุณภาพของชีวิต และมาตรฐานบ่งบอกความเจริญ ความดี เกียรติภูมิ และความสำเร็จของปัจเจกบุคคลในสังคม การบริโภคนิยมได้เข้ามาครอบงำความหมายของชีวิต และแทนที่ความสัมพันธ์ทางสังคมรูปแบบต่าง ๆ จากผู้ผลิตที่ขาดศีลธรรมและจรรยาบรรณ ที่จะรับผิดชอบต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย สังคมและสิ่งแวดล้อม

2) ธุรกิจเพื่อสังคม ธุรกิจเพื่อสังคม หรือ Social Enterprise (SE) คือ กิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมายหลักในการแก้ไขปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยใช้กลไกการบริหารจัดการที่ดีของภาคธุรกิจมาบวกกับความรู้และนวัตกรรมสังคม มีความยั่งยืนทางการเงินจากรายได้หลักที่มาจากสินค้าหรือบริการโดยไม่ต้องพึ่งพาเงินบริจาคเพียงอย่างเดียว และมีการนำผลกำไรที่เกิดขึ้นไปลงทุนซ้ำเพื่อขยายผลกระทบทางสังคมที่เกิดขึ้น ริเริ่มโดยภาคประชาชนโดยใช้เงินทุนที่มีอยู่อย่างจำกัด บริหารงานแบบธุรกิจและมีการบริหารงานที่เป็นอิสระ โดยสามารถแบกรับความเสี่ยงทางการเงินจากการทำกิจกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้ ธุรกิจเหล่านี้เริ่มจากธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลางที่ยังคงมีเป้าหมายทางการเงินรวมอยู่ด้วย ซึ่งธุรกิจเพื่อสังคมนั้นมักถูกเข้าใจว่าเป็นเรื่องเดียวกับ Corporate Social Responsibility (CSR) แต่ที่จริงแล้วมีความแตกต่างกันอย่างมาก เนื่องจาก CSR เป็นกิจกรรมเพื่อสร้างภาพลักษณ์ของกิจการ แต่ยังคงมีวัตถุประสงค์หลักในการสร้างกำไรสูงสุดให้แก่เจ้าของกิจการและผู้ถือหุ้น ในขณะที่แนวคิดของธุรกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) ต้องการช่วยลดจำนวนคนยากจนให้เหลือน้อยที่สุด ช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับคน และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ธุรกิจเพื่อสังคมจึงเป็นการประสานความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจ ผลตอบแทนทางสังคมหรือสิ่งแวดล้อม และผลตอบแทนทางการเงิน (กาญจนาท เรืองรจิตปรกรณ์ และคณะ, 2532 : 35)

อภิปรายผล

ในการดำเนินธุรกิจเพื่อสังคมของร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎี 5 M's กับ หลัก SE มาพิจารณาร่วมกัน ดังต่อไปนี้ (วิรัช นิภาวรรณ, 2549 : 37)

1) Man ด้านทรัพยากรมนุษย์ กับธุรกิจเพื่อสังคมสู่การแบ่งปันร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ ฝ่ายบริหารของมูลนิธิยุวพัฒน์ มีนโยบายและหลักการที่จะทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น ส่งเสริมการศึกษา โดยมอบทุนการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาสมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 มูลนิธิยุวพัฒน์จึงได้ผลักดันให้เยาวชนเหล่านั้นได้รับโอกาสทางการศึกษา ควบคู่ไปกับการขัดเลาด้านคุณธรรมและจริยธรรม สนับสนุนภาคีเครือข่ายเพื่อสังคม พลังของความร่วมมือ สร้างพลังแห่งการเปลี่ยนแปลง นอกจากการทำงานที่เข้มข้นด้านการศึกษาเพื่อเยาวชนขาดโอกาสแล้ว มูลนิธิฯ ยังให้ความสำคัญต่อปัญหาสังคมในด้านอื่นๆ ไปพร้อมกันด้วย เพราะทุกปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมย่อมมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์ต่อกัน ในทุกๆ ปี มูลนิธิฯ ได้ให้การสนับสนุนแก่องค์กร ภาคีทั้งขนาดเล็กและใหญ่ ที่ทำงานเพื่อสังคมในประเด็นที่หลากหลาย รวมถึงสร้างความร่วมมือของคนในสังคมเพื่อขับเคลื่อนและสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกที่มีผลกระทบอย่างกว้างขวาง

2) Money ด้านการเงิน กับธุรกิจเพื่อสังคมสู่การแบ่งปันร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ การดำเนินงานของร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ โดยทุนที่ได้รับนั้น มาจากการบริจาคของ กลุ่มบริษัทพีเอ็มเอ ,บุคคลทั่วไป ,เงินหมุนเวียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของกลุ่มบริษัทพีเอ็มเอ ,ร้านปันกัน ,กองทุนเพื่อโครงการสาธารณประโยชน์ ,องค์กรทั่วไป ,ร้านอาหารและภัตตาคาร

สนับสนุนสินค้าเพื่อการกุศลและจากการบริหารกิจการไม่แสวงหากำไร เพียงแต่บริหารจัดการเงินให้คุ้มทุนเท่านั้น เพราะฉะนั้นในการบริหารการเงินต้องมีระบบที่ตรวจสอบได้คือ ในการดำเนินการด้านการเงินต้องปรับปรุงและแก้ไขให้เป็นไปตามหลักการควบคุมภายในที่ดี เพื่อสร้างความเชื่อมั่นด้านหลักประกันและให้คำปรึกษากับผู้บริหาร เพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงิน อย่างเป็นประโยชน์และคุ้มค่า รวมถึงความถูกต้อง ครบถ้วนและเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการเงิน ตลอดจน การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยให้มูลนิธิสามารถพัฒนากระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

3) Material ด้านวัตถุดิบ กับธุรกิจเพื่อสังคมสู่การแบ่งปันร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ ร้านปันกัน เชื่อว่า “สังคมจะดีขึ้นได้ หากเราแบ่งปัน” จึงมุ่งหวังในการปลูกจิตสำนึกของการ“ปัน” ด้วยการสร้างการมีส่วนร่วมของคนในสังคมผ่านการปันใน

รูปแบบต่างๆ อาทิ ปันสิ่งของ ปันเงิน ปันเวลา ปันความสามารถ ฯลฯ โดยมี ร้านปันกัน เป็นกลไกตัวกลาง (platform) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมที่ยั่งยืน ร้านปันกัน รับผิดชอบต่อสิ่งของสภาพดีที่ยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้ อาทิ รองเท้า กระเป๋า เสื้อผ้า เครื่องประดับ ของชำร่วย ของตกแต่งบ้าน เครื่องเรือน หนังสืออ่านเล่น ตุ๊กตา ของเล่น เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องดนตรี อุปกรณ์กีฬา ฯลฯ โลกปัจจุบันหมุนเร็วมาก แพลตฟอร์มเช่นกัน จากเทรนด์แฟชั่นที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ปฏิเสธไม่ได้เลยว่า เสื้อผ้าเป็นสิ่งที่ทุกบ้านมีมากที่สุด ในบรรดาสิ่งของทั้งหมด เมื่อถึงเวลาที่เรากำลังจัดระเบียบตู้เสื้อผ้าด้วยการบริจาคออกไปบ้าง การทำให้เสื้อผ้าของเราอยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งานคือสิ่งที่ดีและช่วยลดความยุ่งยากได้อย่างมากทีเดียว

4) Management ด้านการจัดการ กับธุรกิจเพื่อสังคมสู่การแบ่งปันร้านปันกัน มูลนิธิยูวพัฒน์ การทำ SE ในฝ่ายการบริหารจัดการนั้น จะมีนโยบายต่างๆ ดังนี้ (1) ระดมทุนเพื่อโอกาสทางการศึกษา ร้านปันกัน โดย มูลนิธิยูวพัฒน์ ดำเนินงานโดย มูลนิธิยูวพัฒน์ ถือเป็นจุดกำเนิดของโครงการร้านปันกัน สร้างการมีส่วนร่วมเพื่อระดมทุนการศึกษาให้กับเด็กขาดโอกาสได้เรียนหนังสือต่อจนจบ ม. 6 หรือ ปวช. 3 (2) ระดมทุนเพื่อพัฒนาชุมชน เช่น โคราชนันท์ โดย มูลนิธิชุมชนโคราชนันท์ แพรนไฮส์ แห่งแรกของโครงการร้านปันกัน ดำเนินงานโดย มูลนิธิชุมชนโคราชนันท์ สร้างการมีส่วนร่วมระดมทุนเพื่อ พัฒนาเยาวชนและศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นจังหวัดโคราชนันท์ (3) ขยายสังคมแห่งการแบ่งปัน เพิ่มจำนวนนักปัน ผ่านหน้าร้านปันกัน กิจกรรม และการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ (4) เป็นต้นแบบของการระดมทุนที่ยั่งยืนให้กับองค์กรหรือมูลนิธิ อื่นๆ ที่มีความสนใจที่จะระดมทุนในรูปแบบของปันกันสามารถติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลและเงื่อนไขในการเปิดดำเนินการร้านปันกัน แพรนไฮส์ได้ โดยทางปันกันจะเป็นผู้ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้ง แพรนไฮส์ การหาทำเลพื้นที่ที่เหมาะสม คู่มือการดำเนินงาน ระบบบัญชี คลังสินค้า ประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรม ฯลฯ โดยที่ไม่คิดค่าใช้จ่าย หากแต่มีข้อกำหนดสำคัญคือ องค์กร มูลนิธิ หรือกลุ่มบุคคลนั้นๆ ต้องมีวัตถุประสงค์ในการนำเงินรายได้ที่ได้จากการจำหน่ายไปใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ในการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีให้เกิดขึ้นในสังคมเท่านั้น

5) Moral ด้านจริยธรรม กับธุรกิจเพื่อสังคมสู่การแบ่งปันร้านปันกัน มูลนิธิยูวพัฒน์

ด้านจริยธรรมต่อสังคม ร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ ดำเนินการตามกรอบจริยธรรมต่อชุมชน รูปแบบการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมของ คือ ช่วยแก้ปัญหาการขาดโอกาสทางการศึกษาของเด็กด้อยโอกาสหยิบยื่นโอกาสให้เขาเหล่านั้นได้มีความรู้ โอกาสให้เขาได้ค้นพบศักยภาพของตัวเอง โอกาสที่จะได้รับการขัดเกลาด้านคุณธรรมจริยธรรม ให้เขาเหล่านั้นรู้จักคิด ยึดมั่นในคุณความดีและมีวินัยในการดำรงชีวิตที่ดีงาม สร้างจิตสำนึกและสังคมแห่งการแบ่งปันและเกื้อกูล สนับสนุนภาคีเครือข่ายเพื่อสังคม พลังของความร่วมมือ สร้างพลังแห่งการเปลี่ยนแปลง

ด้านจริยธรรมต่อสิ่งแวดล้อม ร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ ดำเนินการตามกรอบจริยธรรมต่อสิ่งแวดล้อม ดังนี้ (1) ประหยัดน้ำ ในการผลิตเสื้อผ้า 1 ตัว ใช้น้ำปริมาณ 2,700 ลิตร ซึ่งเป็นตัวเลขสูงมาก เมื่อเทียบกับคนทั่วไปที่ใช้น้ำปริมาณเท่ากันระยะเวลา 2 ปี (2) ช่วยลดมลพิษทางน้ำ ในขณะที่การซื้อของมือสองจะช่วยประหยัดน้ำแต่อุตสาหกรรมแฟชั่นก็มีมลพิษทางน้ำถึง 20% ของมลพิษทางน้ำในโรงงานอุตสาหกรรมเกิดจากการผลิตเสื้อผ้า (3) ลดมลพิษทางอากาศ เมื่อคุณไม่ซื้อเสื้อผ้าจากแบรนด์หรือฟาสต์แฟชั่น(แฟชั่นตามกระแส) คุณจะช่วยลดความจำเป็นที่ บริษัท เหล่านี้จะมีส่วนในการสร้างมลพิษในอากาศอันเป็นผลมาจากกระบวนการจัดจำหน่ายและการผลิตอุตสาหกรรมแฟชั่นมีส่วนรับผิดชอบต่อการปล่อยก๊าซคาร์บอน(4) ประหยัดพลังงาน การซื้อเสื้อผ้ามือสองจะช่วยลดพลังงานที่ต้องใช้ในการผลิตเสื้อผ้าใหม่ลดการปล่อยคาร์บอนและลดปริมาณน้ำเน่าเสียจากกระบวนการ (5) ลดขยะจากสิ่งทอ (6) ช่วยลดมลพิษของเสีย มลพิษจากสิ่งทอครอบคลุมกระบวนการผลิตทั้งหมด สิ่งนี้อาจส่งผลกระทบต่อสายน้ำในท้องถิ่นเนื่องจากสีย้อมที่เป็นพิษจากสิ่งทอสามารถชะลงสู่ดินและน้ำ

องค์ความรู้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากข้อมูลทั้งหมดแล้ว จึงได้ เสนอแนวทางการบริหารธุรกิจเพื่อการแบ่งปัน ของร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ ตามหลักหลักพุทธธรรม ผ่านเสาหลักของการบริหาร ที่เรียกว่า หลัก 5M's สรุปได้ดังนี้

1) Man ด้านทรัพยากรมนุษย์ ใช้หลัก ราชสังคหวัตถุ 4 สำหรับผู้บริหารร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ ส่วนปาปนิกรรม 3 ในพระพุทธานุชาเข้ามาปรับใช้ในฝ่ายของการตลาด พ่อค้าประกอบด้วยองค์ 3 ประการ อาจได้โคตรทรัพย์ที่ยังไม่ได้หรือทำ

โภครทรัพย์ที่ได้แล้วให้เพิ่มพูนมากขึ้นองค์ 3 ประการ 1. การทำ SE ในข้อนี้ของร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ คือการเลือกคัดสรรสิ่งของที่ได้จากการแบ่งปันนำมาเป็นสินค้าที่ดีมีคุณภาพและปลอดภัย คำนวณราคาประหยัดออกจำหน่ายในราคาที่จับต้องได้ นอกจากสินค้าแล้วยังออกแบบเสื้อและถุงผ้าโลโก้ร้านปันกันในเชิงสัญลักษณ์เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2. มูลนิธิยุวพัฒน์ มีความสามารถในการวางนโยบาย และหลักการทำงานบริหารจัดการมูลนิธิยุวพัฒน์ -ร้านปันกัน ให้มีรูปแบบการบริหารงานธุรกิจเพื่อสังคมที่ยั่งยืนและเป็นต้นแบบขององค์กรอื่น ๆ ช่วยให้สังคมชุมชนเข้มแข็ง และยังได้สนับสนุนภาคีเครือข่ายงานทุนการศึกษา “ส่งน้องเรียน สร้างเด็กดี” แล้วยังได้นำมาถ่ายทอดในรูปแบบของการอบรมให้แก่เครือข่ายที่เข้าร่วมโครงการ นำเงินที่ได้ไปมอบให้เด็กและเยาวชนโดยไม่หักค่าใช้จ่าย 3. เงินรายได้หลักมาจากการบริจาคและสินค้าจากการรับบริจาค ร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ ได้ดำเนินธุรกิจอย่างโปร่งใส โดยเฉพาะฝ่ายการเงินสามารถตรวจสอบแหล่งที่มาของเงินทุน และการใช้จ่ายให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้เกิดความเชื่อถือต่อภาคีเครือข่ายในองค์กรรวม บุคลากรในร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ มีอิทธิบาท 4 คือมีความมุ่งมั่นตั้งใจ เพื่อขับเคลื่อนการทำงานของตนเองและการช่วยองค์กรดำเนิน SE เพื่อเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส สร้างสังคมแห่งการแบ่งปันที่ยั่งยืน

2) Money ด้านการเงิน ร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ ในรูปแบบมูลนิธิไม่แสวงหาผลกำไร การดำเนินงาน เกี่ยวกับเรื่องการบริหารเงินนั้นเป็นเรื่องของทรัพย์ภายนอก แต่ทรัพย์ภายใน (อริยทรัพย์) คือคุณธรรมประจำใจที่ร้านปันกัน ความเสียสละนี้จึงถือว่าเป็นปัจจัยหลักในการทำงานของมูลนิธิฯ ซึ่งในธุรกิจเพื่อสังคม ความฉลาดในการระดมทุนนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้ธุรกิจเพื่อสังคม SE เกิดความยั่งยืนได้ ร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ มีความรู้และความเข้าใจดีในปัญหาเรื่องการระดมทุนและสามารถจัดการแก้ปัญหานี้ได้ จนเป็นต้นแบบของธุรกิจเพื่อสังคมที่ยั่งยืน และมี Platform ที่สามารถให้องค์กรอื่น ๆ นำไปสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และต่อยอดได้

3) Material ด้านวัตถุดิบ กับธุรกิจเพื่อสังคมสู่การแบ่งปันร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ ตามหลักพุทธธรรม คือหลักมัจฉาวิชชา 5 หมายถึง การดำเนินธุรกิจเพื่อสังคม (SE) ที่ไม่ควรทำ 5 อย่าง 1. การค้าขายอาวุธ 2. การค้าขายมนุษย์ 3. การค้าขายเนื้อ 4. การค้าขายของมีนเมา 5. การค้าขายยาพิษ หลักการค้าขาย 5 ประการนี้ ร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ มีวัตถุประสงค์ขายสินค้าที่มีความจำเป็นราคาถูก เป็นสินค้ามือสองที่มี

คุณภาพ จึงไม่มีสินค้าที่เข้าขาย มิฉฉฉฉฉฉฉ 5

4) Management ด้านการจัดการ กับธุรกิจเพื่อสังคมสู่การแบ่งปันร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ ตามหลักพุทธธรรม หลักโศกวิภาค 4 ดังนี้ 1.ร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ เงินทุนที่ได้รับมาจากการบริจาคและการระดมทุนการจัดกิจกรรมของร้านปันกัน หลักธรรม คือ หลักจักร 4 การทำ SE กับหลักธรรมนำชีวิตไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง 1. การดำเนินธุรกิจของร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ มีความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านสถานที่ความเป็นอยู่ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้พนักงานมีความสุขดีขึ้นในการทำงาน ประสิทธิภาพในการทำงานก็จะดีกว่า ส่วนภายนอก หรือโดยรอบสถานที่ในการประกอบธุรกิจนั้น มีความปลอดภัยไม่เป็นพิษภัยกับชุมชนที่อยู่แวดล้อม 2. การดำเนินธุรกิจเพื่อสังคม ของร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ การเลือกคบหาบุคคลหรือกลุ่มธุรกิจที่มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ไม่เอาเปรียบซึ่งกันและกัน เป็นกัลยาณมิตรต่อกัน มีแนวคิดไปในทิศทางเดียวกัน จนเกิดโครงการเพื่อสังคมในรูปแบบต่าง 3. การนำหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาปรับใช้กับการดำเนินธุรกิจเพื่อสังคม เพื่อให้ธุรกิจมีทิศทางในการดำเนินงานด้วยความถูกต้องทั้งทางศีลธรรมจรรยาบรรณ และกฎหมาย เป็นต้นแบบในการระดมทุนแก่สาธารณประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยเป็นพี่เลี้ยงให้กับองค์กร มูลนิธิหรือ กลุ่มบุคคล ที่มีความสนใจที่จะระดมทุนในรูปแบบของปันกัน 4. ร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ ได้ดำเนินธุรกิจเพื่อสังคมดำเนินการด้วยความไม่ประมาทในการดำเนินธุรกิจสร้างสรรค์สิ่งที่ดีให้กับภาคีเครือข่ายเพื่อระดมทุนการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง จนทำให้ธุรกิจได้รับการยอมรับจากสังคม ว่าเป็นธุรกิจสีขาว และได้รับการสนับสนุนจากทุกฝ่ายซึ่งเป็นผลให้ธุรกิจดำเนินกิจการไปได้อย่างยั่งยืนยาวนาน

5) Morality ด้านจริยธรรม กับธุรกิจเพื่อสังคมสู่การแบ่งปันร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ ตามหลักพุทธธรรม คือ ทศพิธราชธรรม 10 และ หลักสังคหวัตถุ 4 คือ 1) ร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ ได้ดำเนินธุรกิจที่เพื่อสังคม ตามแนวพระพุทธศาสนาในส่วนของท่าน หรือ การให้ คือ ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาแก่เยาวชนไทยที่ยากจนในถิ่นรกร้างทำให้มีโอกาสศึกษาต่อจนจบระดับมัธยมศึกษา หรือ ปวช. 2) มูลนิธิยุวพัฒน์ เป็นองค์กรที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดถือหลักธรรมาภิบาล และเป็นองค์กรที่ต่อต้านการคอร์รัปชัน 3) คุณวิเชียร พงศธร ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาและมีปณิธานที่จะลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ได้เสียสละความสุขจากการทำธุรกิจเพื่อให้ได้กำไรเป็นตัวเงินแต่เพียงอย่างเดียว แต่แก้ปัญหาสังคมผ่านการทำธุรกิจ โดยใช้เครื่องมือทางธุรกิจช่วย

ระดมทุน แล้วนำไปเชื่อมกับคนทำงานเพื่อสังคมตัวจริง มองให้ไกลกว่าตัวเงิน และ ทำยัง
ใจให้กำไรของเรา เป็นกำไรของสังคม 4) ร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ มีการดำเนินงานที่
ตรงไปตรงมา สุจริต ไม่หลอกลวงประชาชน 5) จากการที่ผู้วิจัยได้เข้าพบเพื่อสัมภาษณ์
พูดคุย คุณวิเชียร พงศธร ประธานมูลนิธิยุวพัฒน์ ทำให้เห็นถึงความอ่อนโยน มีอัธยาศัยที่
ดี เป็นมิตร ไม่เหยอหยิ่งและไม่ถือตน มีความสง่าเกิดแต่ท่วงทีกิริยาสุภาพนุ่มนวล ละมุน
ละไม ได้รับความรักภักดีจากองค์กรเครือข่ายต่างๆ แต่มีขาดยาเกรง เป็นคุณธรรมที่
สำคัญอย่างยิ่งสำหรับนักบริหาร

ดังนั้น การนำหลักธรรมทางพระพุทธมาส่งเสริมการดำเนินงานสู่การแบ่งปัน
ของร้านปันกัน มูลนิธิยุวพัฒน์ มีความจำเป็นที่ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภายในองค์กร และ
ภายนอกองค์กร ต้องน้อมนำมาปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานทุกส่วนมีการดำเนินงานที่มี
ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

สรุป

ร้านปันกัน ดำเนินการโดยอาศัยแนวคิดของประธานมูลนิธิยุวพัฒน์
คือ คุณวิเชียร พงศธร ที่ตั้งมูลนิธิขึ้นมา ตั้งแต่พ.ศ. 2535 มีจุดประสงค์เพื่อมอบ
โอกาสทางการศึกษา พัฒนาเยาวชน สร้างการมีส่วนร่วมของสังคม เริ่มต้นเล็กๆ จาก
การให้ความสำคัญต่อการช่วยเหลือเยาวชนขาดโอกาสในประเทศไทยในด้านการศึกษา
ด้วยความเชื่อมั่นว่า อนาคตของเยาวชนคืออนาคตของชาติ มีเยาวชนนับแสนคนที่
ไม่มีโอกาสได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาเนื่องจากขาดแคลนทุนทรัพย์และต้องออกจาก
โรงเรียนเพื่อมาทำงานหาเลี้ยงตนเองและครอบครัว การที่ต้องเข้าสู่ภาคแรงงานตั้งแต่
อายุน้อย ทำให้เขาเหล่านั้นขาดโอกาสในการศึกษาเล่าเรียน ขาดโอกาสในการพัฒนา
ศักยภาพของตนเองไปสู่การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งที่สุดแล้วคือกำลังสำคัญในการ
ขับเคลื่อนสังคมของเรา พลังของความร่วมมือ สร้างพลังแห่งการเปลี่ยนแปลง นอกจาก
การทำงานที่เข้มข้นด้านการศึกษาเพื่อเยาวชนขาดโอกาสแล้ว มูลนิธิฯ ยังให้ความสำคัญ
ต่อปัญหาสังคมในด้านอื่นๆ ไปพร้อมกันด้วย เพราะทุกปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมย่อมมี
ความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์ต่อกัน ในทุกๆ ปี มูลนิธิฯ ได้ให้การสนับสนุนแก่องค์กร ภาควิ
ชาขนาดเล็กและใหญ่ที่ทำงานเพื่อสังคมในประเด็นที่หลากหลาย รวมถึงสร้างความร่วม
มือของคนในสังคมเพื่อขับเคลื่อนและสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกที่มีผลกระทบอย่าง
กว้างขวางในประเด็นต่างๆ ดังนี้ ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนขาดโอกาส ช่วยเหลือฟื้นฟู
สุขภาพกายและใจ สร้างจิตสำนึกของการมีส่วนร่วมเพื่อส่วนรวม ภาพรวมการดำเนินงาน

บรรณานุกรม

- กาญจนาท เรืองจิตปกรณ และ คณะ. (2532). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ฐาปณีย์ สีนาดโยธารักษ์. (2563). ผู้อำนวยการร้านปันกันโดยมูลนิธิยุวพัฒน์. สัมภาษณ์ 9 สิงหาคม.
- วิเชียร พงศธร. (2563). ประธานกรรมการและผู้ก่อตั้งมูลนิธิยุวพัฒน์, สัมภาษณ์ 8 สิงหาคม.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (15 มีนาคม 2562). **กิจการเพื่อสังคม**. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2564, จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/กิจการเพื่อสังคม>
- วิรัช นิภาวรรณ (2549). **การบริหารจัดการ**. พิมพ์ครั้งที่ 7, (กรุงเทพมหานคร : ทรัพย์เพิ่มการพิมพ์).